

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. Cl. De duplici jure offerendi, nempe de eo quod competit tertio possessori aduersus creditores: Et de eo quod datur creditori aduersus possessores. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

QUÆSTIONUM, ET RESOLUTIONUM CIVILIU M SECUNDA PARS.

CAPUT CI.

De duplici jure offerendi, nempe de eo quod competit tertio possessori adversus creditores: Et de eo quod datur creditori adversus possessores. Et cujus temporis æstimatio attendi debeat quando fit oblatio, sive valor auctus fuerit beneficio temporis, sive propter melioramenta in prædio facta.

SUMMARIVM.

- 1 Possessor bonorum pluribus creditoribus obligatorum potest offerre debitum anteriori, ad illius exclusionem.
- 2 Creditor habet jus offerendi adversus tertium possessorem, cui pignus venditum, aut in solutum datum est, quamvis pignus plus valeat quam creditum anterior.
- 3 Possessor quando offert creditori, non tenetur illi solvere totum illius creditum, sed tantum usque ad valorem prædii temporis oblationis, deducto valore melioramentorum, si facta fuerint, etiamsi minus impensum fuerit quam valeant melioramenta.
- 4 Creditor, quando offert possessori, tenetur solvere verum valorem prædii, etiam extrinsecum, & ex solo beneficio temporis auctum.
- 5 Jus offerendi non competit nisi ratione hypothecæ.
- 6 Exceptio melioramentorum & augmenti valoris bonorum potest opponi etiam post sententiam, cum illam non impugnet.

PROPOSITUM fuit dubium pro veritate decidendum, utrum Tertius possessor, cui bona pro credito anteriori per heredem debitoris in solutum data fuerant, quæ tamen in valore excedunt illud creditum, pro quo in solutum sanlegit quasi, & resol. civil. T.II.P.II.

bona data fuerunt, hodie impetitus à posterioribus creditoribus possit uti jure retentionis, donec sibi solvantur melioramenta, non solum extrinseca, verum etiam intrinseca; veluti si prædia in solutum data, successu temporis, & solo illius beneficio aucta fuerint in valore? Super quo paucis fuit conclusum, Tertium possessorem adversus creditores excipientem, incrementum valoris bonorum procedens ex solo beneficio temporis petere, aut pro eo, jure retentionis uti posse.

Pro ejus veritatis probatione supponendum est, 1. jus offerendi dupliciter considerari posse. *Primo*, respectu possessoris bonorum pluribus creditoribus, aut sibi etiam obligatorum; huic enim tertio possessori adversus creditorem hypothecaria agentem super illa re possessa, competit jus offerendi, per quod excludit creditorem, offerendo ei creditum suum, ut in l. Paulus, §. 1. & ibi Bartol. ff. quib. mod. pign. vel hypothec. solvitur.

Secundum jus offerendi competit creditori adversus tertium possessorem, cui pignus venditum est, aut translatum dominium per dationem in solutum: & tunc ratione hypothecæ, quæ non fuit extincta in præjudicium creditoris, potest ipse creditor intentare remedium juris offerendi adversus posteriorem, offerendo illi summas per eam solutas anterioribus creditoribus, unâ cum melioramentis: quod jus competit non solum adversus posteriorem creditorem hypothecarium, cui pignora in solutum data sunt, vel vendita per debitorem, sed etiam adversus extraneum emptorem; quamvis solverit habentibus hypothecam anteriorem, quatenus pignus plus valeat quam creditum prioris creditoris, attento quod nihil priori creditori deperit, eo quod totum suum creditum consequitur: & è contra posteriori creditori prodest, qui suum creditum consequitur usque ad concurrentiam majoris valoris prædii hypothecati: & hos duos casus bene distinguit, & explicat Morot. in trakt. de jur. offerend. loquens de primo casu, n. 7. de secundo verò n. 70. sicuti etiam Rot. decis. 135. n. 8. & 12. p. 6. recent.

Hoc præsupposito concludendum est in primo casu, nempe quando possessor offert creditori, veriorum esse sententiam, quod si ipse possessor fecit
A melio

melioramenta in re per eum posseſſa, & creditori hypothecata, non tenetur offerre totum creditum, ſed ſufficit quod offerat rei æſtimationem & valorem, habito reſpectu ad tempus præſens, id eſt, ad tempus oblationis; non autem ad tempus præſentium, videlicet ad tempus quo iſte poſſeſſor emit rem, aut illi data fuit in ſolutum; ita ut ſi res aucta fuerit in valore ex beneficio temporis, illud augmentum cedere debeat ad utilitatem creditoris, quamvis poſterioris; deducendo tamen valorem melioramentorum in totum, etiamſi minus impendit: non obſtante diſpoſitione text. in l. fundo 39. ff. de rei vend. quæ locum habet quando fundus à domino vendicatur; non autem quando creditor vult avocare vigore ſuæ hypothecæ; tunc enim fit deductio totius valoris melioramentorum, & in hoc caſu procedunt tradita per Neguzant. de pignoriſ. quarto membro 5. p. num. 21. Vincent. de Franc. decif. 38. n. 5. Menoch. lib. 3. præſumpt. 32. num. 8. in fin. verſ. Immo etiam in creditore. Covar. lib. 1. reſol. cap. 8. num. 3. verſic. cæterum, Cyriac. controverſ. 194. n. 10. Duran. decif. 445. à n. 1. ad 4. Donat. de Marin. reſol. 219. num. 18. & ſequent. Urſel. commun. conſul. cap. 69. n. 4. Morot. de jur. off. n. 7. & 8. Merlin. de pignoriſ. lib. 2. quaſt. 69. n. 7. & lib. 4. quaſt. 81. num. 1. & ſeq. & per tot. Mareſcot. lib. 2. variar. reſol. cap. 112. num. 14. verſic. vel ſaltem, & num. 18.

4 In secundo vero casu, nempe quando non ipse possessor offert, sed ei sit obligatio a posteriori creditore pro confectione juris fidei crediti, qui est secundus casus consideratus à Rota *diēt. decif. 135. num. 12.* verior & receptor est sententia, creditorem quæ intētat remedium juris offendi, teneri solvere verum valorem prædij possessi secundum æstimationem temporis oblationis, etiam si solo temporis beneficio augmentum factum fuerit, quæ fuit sententia Morotii *in d. tract. de jur. offer. num. 70.* qui non solus illius sententiæ author est, sed etiam alii plerique, qui ante eum scripserunt, quos ipse recenset, & nominatim Cephal. *confil. 40. num. 16.* ubi ait hoc esse honestissimum, & sanctitate sanctius; eandemque sententiam sequutus fuit idem Morot. *confil. 40. num. 16.* Thefaur. jun. *lib. 2. quæst. 65. n. 8.* & ante eos Aretin. *confil. 159. num. 12. versic. hoc præmissis.* Costa *de rat. rate, quæst. 65. num. 4.* ne primus creditor sit in damno, qui sua pecunia potuisset emere alia bona, quæ æquæ fuissent aucta pretio, sicut illa quæ obtinuit à debitore. Idem tenuit Anton. Niger *in tract. de pignor. judic. cap. 33. §. 18. num. 3. & 4.* Merlin. *de pignorib. lib. 4. quæst. 83. num. 86. & 87.* addatur idem Thefaur. jun. *lib. 1. quæst. 71. num. 5.* Merlin. Pignatell. *lib. 2. controvers. cap. 93. num. 11. & 12.* Mastril. *decif. 201. num. 17.* cum alijs per eos citatis.

Cum igitur in casu proposito non tractaretur de possessore offerente creditum, sed de creditore qui agebat contra possessorem, qui secundus est nostræ quæstionis casus; sequitur, creditorem offerentem non fuisse audiendum, nisi soluto integro valore bonorum, ad quorum evocationem agit, etiam cum augmento valoris ex solo temporis beneficio procedentis.

5 Neque obstat si dicatur, nunc tractari de interd-
dicto Salviano, non autem de jure offerendi: Qui
respondetur jus offerendi non competere creditori
nisi vigore hypothecæ & interdicti Salviani, quia
non potest conferri possessio ab anteriore creditore,
nisi per jus offerendi: Rot. decif. 176. n. 6. post tract.
Pacifici de Salviano. interdict. quod jus non competit
nisi ratione hypothecæ: Merlin. de pignori lib. 4. q. 46.

Non etiam obstat quod in sententia graduatio-
nis fuit solum reservatum possessori jus retinendi
pro pretio suæ donationis in solum, & nihil dictum
fuit de melioramentis, neque de augmento vultus
procedente ex beneficio temporis: Quia respon-
detur, has exceptiones posse proponi post senten-
tiam, cum non tendant ad illam revocandam, sed
potius ad illam modificandam: & quia tales ex-
ceptiones respiciunt potius executionem, quam
ipsam sententiam: ut tradit Gratian. *de sac.*
n. 6. post Negulant. de pignori b. s. p. princ. m.
n. 10. Marefeor. lib. 2. var. resol. cap. 112. n. 18.

CAPUT CII.

Pater qui filio suo donavit medietatem bonorum suorum francam, & exemptam ab omnibus debitis, reservata sibi facultate liberæ administrationis, non potest ad propriam utilitatem convertere pecunias ex administratione provenientes, nec ex illis propria debita & legitimorum liberorum solvere, in præjudicium maxime uxoris, & liberorum, quibus jus quæsitum est per donationem factam in contractu matrimonii.

S V M M A R I V M.

- 1 Pater legitimus administrator bonorum filii sui
reinetur rationem reddere de re ipsa.
- 2 Quod maxime procedit si hoc filius per litem
ratione expresse referaverit.
- 3 Pater legitimus administrator bonorum filii sui tenetur
de mobilibus subtrahitis fieri, vel de sumptis suis.
- 4 Donator potest sibi reservare facultatem dispo-
nendi de bonis donatis, & hoc casu tenetur re-
tuere donatario bona quae superant.
- 5 Contrarium tamen iudicatur in Testamentariis
libera, & dispositio per donatorem referatur
telligitur de moderata dispositione.
- 6 Simplex usufructuarius, cui data est facul-
tatem, non potest alienare nisi arbitrio lib-
erario.
- 7 Administrator liberari potest à redditione re-
administrationis praeterita, sed non futura.
- 8 Pater cui relicta, vel conventa, aut legata
liberatio verbis amplissimis, non tenetur ad
redemptionem reddere, nec reliqua praestare.
- 9 Sed hoc intelligendum est de administratione
praeterita, non autem de futura.
- 10 Pater qui donavit filio in contracta marriage
non potest alienare, aut dissipare bona donata
prejudicium uxoris & liberorum, quiaque
quiescent per huiusmodi donationem.
- 11 Liberatio à redditione rationis facienda
quando agitur de affinibus.
- 12 Liberatio generalis etiam à praeterita adminis-
trationis ratione reddenda regulari debet ad
bonum boni viri.
- 13 Pater per generalem liberationem non tenetur
liberatus ab administratione dolosa, sed tantum
à culpa administrationis futura.
- 14 Pater si bona donaverit filio franco, & tenetur
ab omnibus debitis, non potest pecunia ad
nisi donatis provenientes convertere in solven-
tiam priorum debitorum.